

IDEA MONARCHICZNA W POLSCE

Z okazji tysiąclecia pierwszej polskiej koronacji (1025) redakcja „Kwartalnika Historycznego” pragnie podjąć tematykę związaną z ideą monarchiczną w Polsce na przestrzeni wieków. Zachęcamy polskich i zagranicznych badaczy historii naszego kraju do przysyłania tekstów w nowy, oryginalny sposób podejmujących tematykę szeroko rozumianej władzy królewskiej w Polsce lub postrzegania polskiej władzy królewskiej za granicą. Mile widziane byłyby ujęcia porównawcze (środkowoeuropejskie lub nawet szersze). Nadesłane teksty zostaną poddane zwykłej procedurze redakcyjnej, w tym recenzyjnej, i dopiero na tej podstawie będą kwalifikowane do druku. Na artykuły, przygotowane zgodnie w wytycznymi instrukcji redakcyjnej „Kwartalnika Historycznego”, czekamy do grudnia 2025 r.

Jako punkt wyjścia dla nowych ujęć problemu władzy królewskiej w Polsce proponujemy następujące zagadnienia, nie zamykając wszelako listy problemów, które mogą zostać podjęte:

- obraz idealnego króla w polskich tekstach z różnych epok;
- przyjęcie idei monarchicznej w Polsce wczesnopiastowskiej i uwarunkowania decydujące o koronacjach;
- idea królewska bez króla w okresach władzy książęcej, w tym w okresie tzw. rozbicia dzielnicowego;
- przyczyny i odbiór powrotu koronacji królewskich w końcu XIII i na początku XIV w.;
- władcy z dynastii obcych i problem ich legitymizacji;
- przemiany idei elekcyjnej władzy królewskiej;
- monarcha w oczach grup nieuprzywilejowanych i mniejszościowych (mieszczanie, chłopci [w tym chłopci królewscy], Żydzi, Ormianie i Włosi, Kozacy i Tatarzy, innowiercy);
- przypadki „kobiet-królów” — Jadwiga i Anna Jagiellonka;
- społeczne rozumienie roli żony władcy, zwłaszcza w systemie elekcyjnym;
- społeczeństwo stanowe wobec monarchy w okresie konfliktów (bunt, rokosze, konfederacje);
- problem legitymizacji w wypadku rozdwojonych elekcji i koronacji;
- postrzeganie władców państw rozbiorowych (carów, królów pruskich) w czasie rozbiorów, ale także w okresie wcześniejszym;

- monarcha obcy i narzucony w XIX w. — postrzeganie i legitymizacja jego władzy (Napoleon, królowie w Królestwie Polskim, władcy państw zaborczych w trzech zaborach);
- miejsce idei monarchicznej w polskiej myśli i mentalności politycznej XIX w., w tym w polskim wychodźstwie;
- monarchia jako propozycja ustrojowa dla Polski na początku XX w., w czasie I wojny światowej i dwudziestolecia międzywojennego;
- obraz monarchii obcych, w tym władców tzw. krajów rozwijających się, w propagandzie PRL i w odbiorze społecznym tego okresu;
- idea monarchiczna w powojennej polskiej emigracji i ruchach opozycyjnych w kraju w okresie PRL oraz w polskiej polityce lat dziewięćdziesiątych XX w.;
- nimb władzy niemal królewskiej: głowy państw, przywódcy religijni i polityczni w świetle tradycji monarchicznej.

Redakcja